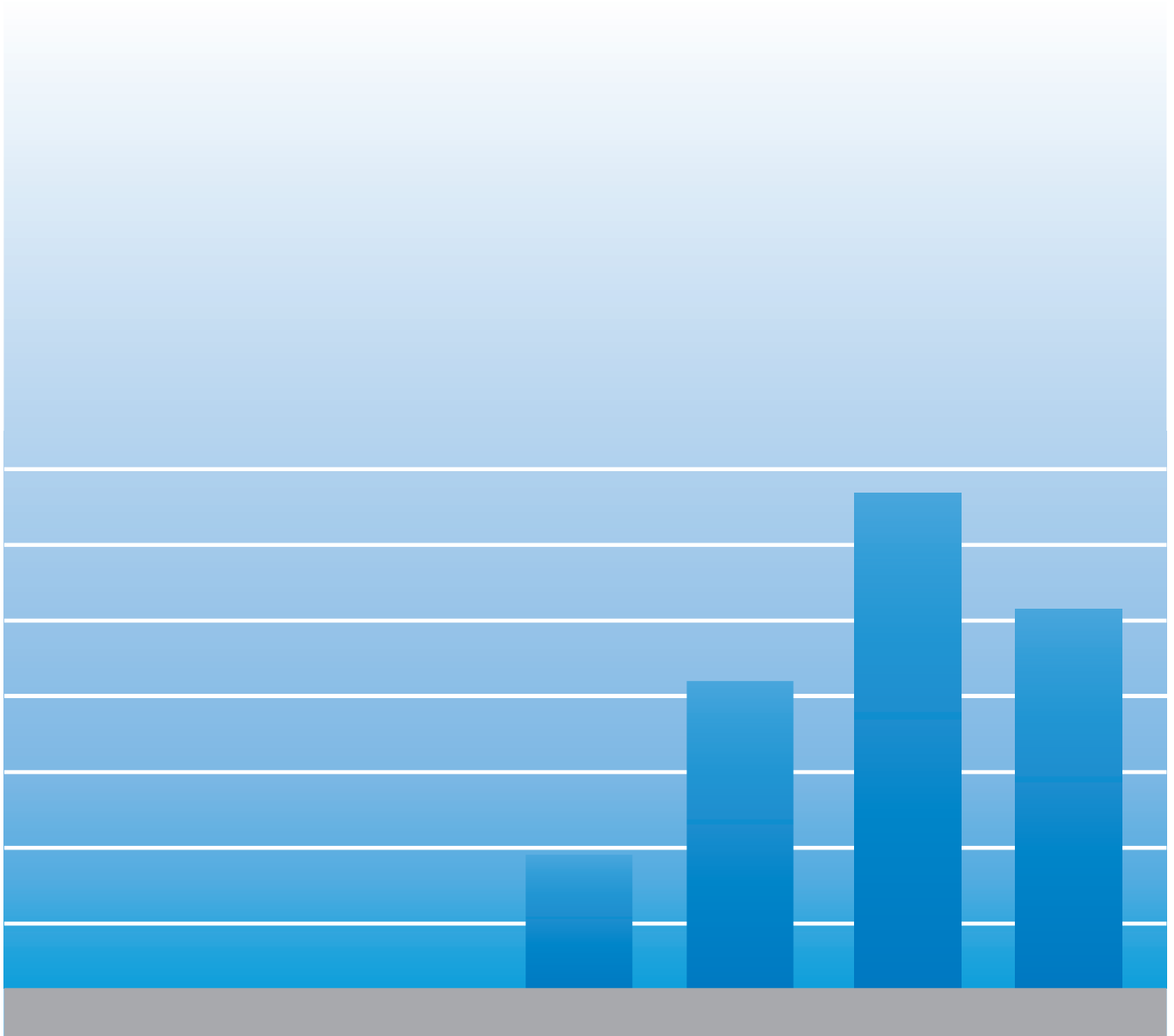

Инвестиционо-развојна банка
Републике Српске

ЕКОНОМСКИ МОНИТОР ИРБРС

САДРЖАЈ

I САЖЕТАК	1
II У ФОКУСУ	2
1. Шта нуди Споразум о стабилизацији и придруживању домаћим и страним инвеститорима?.....	2
2. Ефекти примјене Привременог споразума о трговини и трговинским питањима између ЕУ и БиХ.....	2
III РЕАЛНИ СЕКТОР	5
1. Бруто домаћи производ (БДП) у 2007. години	5
2. Индустијска производња у периоду I-VI 2008. године	5
3. Грађевинска активност РС у периоду I-VI 2008. године	6
4. Тржиште рада	6
4.1 Незапосленост	6
4.2 Плате и пензије	7
IV ЦИЈЕНЕ И ФИНАНСИЈСКИ СЕКТОР	8
1. Цијене	8
2. Финансијска тржишта	8
2.1 Банкарски сектор	8
2.2 Берзе	9
V СПОЉНА ТРГОВИНА	10
СТАТИСТИЧКИ АНЕКС	12
Садржај привременог споразума о трговини и трговинским питањима између ЕУ и БиХ	12
Бруто додата вриједност и БДП РС, текуће цијене	12
Бруто додата вриједност и БДП БиХ, текуће цијене	13
Секторски доприноси расту БДП-а РС и БиХ, у процентним поенима	13
Индекси индустријске производње РС	14
Грађевинска активност РС, индекси	14
Преглед кретања инфлације у РС, мјерена индексом потрошачких цијена - CPI, у периоду јануар - јун 2008. године	14
Стање незапосленост у РС	14
Просјечне нето плате, по секторима, у РС, у КМ	15
Просјечне нето плате, по секторима, у БиХ, у КМ	15
Просјечне пензије у РС, у КМ	15
Активне каматне стопе у БиХ, у %	15
Спољнотрговинска размјена РС и БиХ, у 000 КМ	16

ЛИСТА СКРАЋЕНИЦА

РС - Република Српска
 БиХ - Босна и Херцеговина
 БДП - Бруто домаћи производ
 РЗС РС - Републички завод за статистику Републике Српске
 ЕУ - Европска Унија
 г/г - година на годину (исти период претходне године)
 ИРБРС - Инвестиционо-развојна банка Републике Српске
 ФБиХ - Федерација Босне и Херцеговине
 ЦБ БиХ - Централна банка Босне и Херцеговине
 ФЗЗЗ - Федерални завод за запошљавање
 ЗЗЗРС - Завод за запошљавање Републике Српске
 ПДВ - Порез на додату вриједност
 КМ - Конвертибилна марка
 БИРС - Берзански индекс Републике Српске
 EURIBOR - Euro Interbank Offered Rate (Европска међубанкарска каматна стопа)
 CPI - Consumer Price Index (Индекс потрошачких цијена)
 CEFTA - Central European Free Trade Area (Централноевропска зона слободне трговине)
 BELEXLINE - Општи индекс акција Београдске берзе
 CROBEX - Службени индекс Загребачке берзе
 SASX - 10 - Главни индекс Сарајевске берзе
 ФОНД ПИО РС - Фонд за пензијско - инвалидско осигурање Републике Српске

ЛИСТА ТАБЕЛА

Табела 1: Временска динамика смањења царина на увоз индустријских производа поријеклом из ЕУ у БиХ
 Табела 2: Царински уступци БиХ за примарне пољопривредне производе поријеклом из Заједнице
 Табела 3: Дјелатности са највећим доприносом расту БДП-а у 2007. години, у процентним поенима
 Табела 4: Дјелатности са највећим растом у 2007. години, %
 Табела 5: Дјелатности са највећим растом запослености у РС - март 2008. године
 Табела 6: Номинални и реални раст просјечне нето плате у РС
 Табела 7: Инфлација у окружењу
 Табела 8: Преглед пласмана ИРБРС по финансијским посредницима

ЛИСТА ГРАФИКОНА

- Графикон 1: Стопе реалног раста БДП-а
- Графикон 2: БДП по становнику, КМ
- Графикон 3: Стопе раста индустријске производње у РС
- Графикон 4: Стопе промјена индустријских сектора РС
- Графикон 5: Стопе промјена у грађевинарству
- Графикон 6: Кретање броја незапослених у РС и ФБиХ
- Графикон 7: Кретање просјечне нето плате у РС (у КМ)
- Графикон 8: Раст просјечне нето плате по секторима у РС
- Графикон 9: Просјечне пензије у РС (у КМ)
- Графикон 10: Мјесечна инфлација у РС и БиХ, у првом полугодишту 2008. године, мјерена индексом потрошачких цијена (исти мјесец претходне године = 100)
- Графикон 11: Однос кретања укупних цијена и цијена прехранбених производа и превоза, мјерен СРП индексом, у периоду I-VI 2008. године, Република Српска
- Графикон 12: Активне каматне стопе у РС (%)
- Графикон 13: Активне каматне стопе у БиХ (%)
- Графикон 14: Укупни кредити у РС (у 000 КМ)
- Графикон 15: Вриједност берзанских индекса у региону, у првом полугодишту 2008. године
- Графикон 16: Вриједност укупног промета на Бањалучкој берзи у првом полугодишту 2006, 2007. и 2008. године
- Графикон 17: Вриједност тржишне капитализације на Бањалучкој берзи, у првом полугодишту 2006., 2007. и 2008. године
- Графикон 18: Компаративни однос спољнотрговинске активности РС у првом полугодишту 2007. и 2008. године, у 000 КМ
- Графикон 19: Компаративни однос спољнотрговинске активности БиХ, у првом полугодишту 2007. и 2008. године, у 000 КМ
- Графикон 20: Мјесечна динамика увоза и извоза у РС, у првом полугодишту 2008. године, 000 КМ

I САЖЕТАК

Догађај који је, несумњиво, обиљежио прво полугодиште 2008. године јесте потписивање Споразума о стабилизацији и придруживању са ЕУ, чиме је отпочела нова фаза либерализације и отварања домаћег тржишта. Потписивање и имплементација Споразума представља важан корак на развојном путу Републике Српске и БиХ, у цјелини.

У ишчекивању ефеката примјене Споразума, можемо констатовати да су привредни сектори РС, у првом полугодишту 2008. године, **остварили респектабилне резултате**. Наиме, **индустријска производња и грађевинарство биљеже високе стопе раста**; евидентан је тренд даљег смањивања броја незапослених праћен истовременим **растом броја запослених лица** док је износ просјечних плата и пензија **повећан за 27,2%, односно 30%**, у односу на исти период прошле године. У 2007. години, **БДП Републике Српске¹ је остварио раст од 6,5% г/г**, што је за 0,7 процентних поена више од просјека региона (5,8%)².

С друге стране, драматични раст цијене нафте, који је обиљежио посматрани период, утицао је на **убрзавање инфлаторних кретања**. **Продубљивање дефицита трговинског биланса**, услијед испољеног тренда бржег раста увоза од раста извоза, **представља један од најозбиљнијих проблема са којима се суочава домаћа привреда**. Смањење ликвидности на међународним финансијским тржиштима се одразило и на финансијске системе у РС и БиХ **те је резултовало смањењем обима трговине и ликвидност домаћег тржишта капитала**.

У другој половини године очекујемо **наставак испољених, позитивних трендова** из првог полугодишта 2008. године. Такође се очекује и **експанзија трговинског дефицита у споменутом периоду**, прије свега као посљедица потписивања Споразума о стабилизацији и придруживању, те примјене његовог трговинског дијела који се односи на либерализацију трговине. Инфлаторна кретања у РС ће великим дијелом и даље да **зависе од нивоа увозне инфлације детерминисане цијенама нафте и пољопривредних производа**. Постоје назнаке да би **глобална инфлација**, прије свега због очекиване рекордне жетве у 2008. години те пада цијена нафте на свјетским тржиштима, **могла да забиљежи благо опадајући тренд у другој половини 2008. године**. У складу с тим, и инфлаторни притисци у РС и БиХ би могли бити ублажени, под условном да се остваре наведене претпоставке.

1 Подаци о БДП-у за 2007. годину, објављени су средином 2008. године.

2 Види фусноту бр. 9.

II У ФОКУСУ

1. Шта нуди Споразум о стабилизацији и придруживању домаћим и страним инвеститорима?

Сам чин потписивања Споразума о стабилизацији и придруживању (16.06.2008. године) представља својеврсно признање домаћих напора на путу испуњења критеријума за пуноправно чланство у ЕУ. Потписивање Споразума позитивно утиче на повећање рејтинга земље, чиме су РС и БиХ добили епитет стабилног и просперитетног друштвено-економског амбијента, који постојећим и потенцијалним инвеститорима нуди низ погодности за реализацију улагања укључујући стабилно макроекономско окружење, атрактиван инвестициони амбијент, те једноставнији спољнотрговински режим.

Самим споразумом се успоставља придруживање између Заједнице и њених држава чланица с једне и БиХ с друге стране, а као основни циљеви придруживања издвојени су:

1. подржавање напора БиХ у јачању демократије и владавине права;
2. остварење политичке, економске и институционалне стабилности у БиХ те стабилизације у региону;
3. стварање услова за политички дијалог међу странама у Споразуму;
4. подржавање напора БиХ у развијању економске и међународне сарадње, између осталог и усклађивањем њеног са законодавством Заједнице;
5. подршка настојању БиХ да доврши прелаз у функционалну тржишну привреду;
6. промоција складних економских односа, те постепено развијање области слободне трговине између Заједнице и БиХ;
7. јачање регионалне сарадње у свим областима

Цијели процес придруживања ће надгледати Савјет за стабилизацију и придруживање који ће, по правилу једном годишње, редовно провјеравати начин на који БиХ спроводи Споразум те усваја и спроводи законодавне, административне, институционалне и економске реформе. Споразум се састоји од десет глава, седам протокола и седам анекса. Свака глава регулише одређена подручја која су од интереса за придруживање Босне и Херцеговине Европској Унији. За економију БиХ свакако је најзначајнија глава IV која регулише слободно кретање робе.

Да би се Споразум у потпуности могао примјењивати неопходно је да буде одобрен од стране сваке чланице ЕУ, а према процјенама то би могло да потраје и до двије године. До испуњења услова за његову потпуну примјену склопљен је Привремени споразум о трговини и трговинским питањима између ЕУ и БиХ, а који се односи на слободно кретање робе. Привременим споразумом, које је ступио на снагу 01. 07. 2008. године, предвиђено је да се **у периоду од највише пет година успостави подручје слободне трговине између ЕУ и БиХ**. Најважнија питања везана за слободно кретање робе у оквиру Привременог споразума регулисана су кроз два поглавља, поглавље које се односи на индустријске производе и поглавље везано за пољопривреду и рибарство.

2 Ефекти примјене Привременог споразума о трговини и трговинским питањима између ЕУ и БиХ

Ступањем на снагу Споразума предвиђено је да буду укинуте све царине и квоте на увоз индустријских производа поријеклом из БиХ у ЕУ. С друге стране, предвиђено је да БиХ, такође, укине све квоте и царинска ограничења на увоз индустријских производа поријеклом из ЕУ у БиХ, осим царина на оне производе који су наведени у Анексу I³ и за које је предвиђено постепено укидање царинске стопе у прелазном периоду. Анекс I садржи опширну листу индустријских производа у коју између осталих спадају и со, антибиотици, ђубрива (азотна, фосфатна, минерална) производи од цемента и бетона, машине за обраду дрвета, тврде гуме, пластике или сличних тврдых материјала, електрични мотори и електрични генератори различите снаге, унутрашње гуме итд.⁴

3. Анекс I - Царински уступци Босне и Херцеговине за индустријске производе Заједнице

4. Комплетна листа производа се налази у оквиру Привременог споразума о трговини и трговинским питањима између ЕУ и БиХ, а који се може наћи на сајту Дирекције за европске интеграције БиХ, www.dei.gov.ba

Временска динамика постепеног смањења царина на увоз индустријских производа у БиХ наведених у Анексу I приказана је у Табели 1.

За потпуније разумијевање наведене табеле битно је нагласити да наведени проценти представљају проценат полазне царинске стопе који ће се примјењивати у појединим годинама. Нпр. за групу производа из Анекса I (б) од 1. 1. 2010. године царинска стопа при увозу у БиХ ће износити 25% од полазне царинске стопе.

Ступањем на снагу Споразума предвиђена је и елиминација свих извозних царина на индустријске производе у међусобној трговини између ЕУ и БиХ.

Услови за успостављање подручја слободне трговине за дјелатности пољопривреде и рибарства регулисани су у Поглављу II⁵ Привременог трговинског споразума. У оквиру овог поглавља је договорено да ступањем на снагу Споразума међусобно буду укинуте све квоте на трговину пољопривредним и рибљим производима између Заједнице и БиХ. Питања везана за укидање и смањење царина, укључујући и временску динамику смањења, при трговини овим производима регулисана су кроз Анекс II – Дефиниција производа од јунетине, Анекс III – Царински уступци БиХ за примарне пољопривредне производе поријеклом из Заједнице, Анекс IV – Царине које се примјењују на робу (рибу и рибе производе) поријеклом из БиХ при увозу у ЕУ, Анекс V - Царине које се примјењују на робе (рибу и рибе производе) поријеклом из Заједнице при увозу у БиХ и Протоколом 1 о трговини прерађеним пољопривредним производима између ЕУ и БиХ. Листа анекса и протокола дата је у статистичком анексу Економског монитора.

Трговински аранжмани за прерађене пољопривредне производе, као што је претходно и наведено, регулисани су кроз два анекса Протокола 1 Анекс I Протокола 1 даје листу прерађених пољопривредних производа поријеклом из БиХ на које нема царине при увозу у ЕУ (кисело млијеко, павлака и јогурт; маслаци и остале масти и уља добијени од млијека; смрзнуто поврће; биљни сокови и екстракти итд.)⁶, а Анекс II Протокола 1 даје листу производа и царине које се примјењују, одмах или постепено, на робе поријеклом из заједнице при увозу у БиХ.

Ступањем на снагу Споразума, Заједница ће укинути царине на увоз пољопривредних производа поријеклом из БиХ, осим оних из тарифних бројева 0102 (жива говеда), 0201 (говеђе месо, свјеже или расхлађено), 0202 (говеђе месо, смрзнуто), 1701 (шећер од трске или шећерне репе и хемијски чисте сахарозе, у чврстом облику), 1702 (остаали шећери, укључујући хемијски чисту лактозу, малтозу, глукозу и фруктозу, у чврстом стању; шећерни сирупи без додатних арома или материја за бојење; умјетни мед, мијешан или не са природним медом; карамел), и 2204 (Вина произведена од свјежег грожда) Комбиноване номенклатуре. За производе обухваћене поглављима 7 (Пластика и производи од пластике, каучук и производи од каучука) и 8 (Сирова кожа и кожа, штављена кожа, крзно и производи од крзна; седларија и опрема; путна роба, торбе и слични спремници; производи од животињских цријева) Комбиноване номенклатуре, за које Јединствена царинска тарифа предвиђа примјену ad valorem царина и специфичних царина, укидање се примјењује само на ad valorem дио царине.

ЕУ задржава царине на увоз производа од јунетине (baby-beef) поријеклом из БиХ, наведени у Анексу II, на нивоу од 20% ad valorem царине и 20% специфичне царине утврђене у Јединственој царинској тарифи и то у оквиру годишње царинске квоте од 1.500 тона изражених у нето тежини полутки (трупова). Од дана ступања на снагу Споразума Заједница ће, у оквиру годишње царинске квоте од 12.000 тона у нето тежини, укинути царине на увоз производа поријеклом из БиХ из тарифних бројева 1701 и 1702 Комбиноване номенклатуре.

Протоколом 6 регулисани су узајамни преференцијални уступци за одређена вина (тарифни број 2204), а који се односи на узајамно признавање, заштиту и контролу назива вина, алкохолних пића и ароматизованих вина.

Табела 1: Временска динамика смањења царина на увоз индустријских производа поријеклом из ЕУ у БиХ

Анекс / Период	1. 7. 2008.	1. 1. 2009.	1. 1. 2010.	1. 1. 2011.	1. 1. 2012.	1. 1. 2013.
Анекс I (а)	50%	0%				
Анекс I (б)	75%	50%	25%	0%		
АнексI (ц)	90%	80%	60%	40%	20%	0%

Извор: калкулације ИРБРС и Одјељење за макроекономске анализе при Управном одбору Управе за индиректно/неизравно опорезивање (Билтен бр.35)

5. Поглавље II – Пољопривреда и рибарство

6. Видјети фусноту број 2

Царински уступци БиХ за примарне пољопривредне производе (живе животиње врсте говеда; живе овце и козе; млијeko и павлака, концентrirани или са додатком шећера или других заслађивача, смрзнуто поврће итд.⁷⁾ поријеклом из Заједнице регулисани су у оквиру Анекса III и представљени су Табелом 2.

Од дана ступања на снагу Споразума договорено је да међусобно буду укинуте све царине на размјену рибе и рибљих производа осим за оне производе који су наведени у Анексу IV - Царине које се примјењују на робу (рибу и рибље производе) поријеклом из БиХ при увозу у ЕУ и Анексу V - Царине које се примјењују на робе (рибу и рибље производе) поријеклом из Заједнице при увозу у БиХ⁸.

Дакле, ступањем на снагу Споразума долази до **постепене либерализације тржишта** која треба да резултује повећањем обостране спољнотрговинске размјене. Потенцијално тржиште без царинских и количинских ограничења за производе поријеклом из БиХ је проширено са тржишта које је обухватимо споразумом СЕФТА на цјелокупно тржиште Заједнице. С друге стране, сировинска и технолошка база за домаћу производњу постаје јефтинија и доступнија, што би требало да утиче на повећање ефикасности и конкурентности домаће производње. Раст тржишта и производне ефикасности стварило би услове за експанзију домаће производње, извоза, трговине, запослености и нивоа животног стандарда становништва. Такође, временским периодом од највише пет година, у оквиру којег је предвиђено потпуно укидање царина на увоз из ЕУ, остављен је простор домаћим произвођачима да се што је боље могуће припреме и прилагоде јакој конкуренцији из ЕУ. Да би у потпуности били спремни, домаћи произвођачи морају да прођу још дуго пут прилагођавања и усвајања европских стандарда квалитета, који, након потписивања Споразума, остају једини ограничавајући фактор приступа европском тржишту.

Примјена Споразума иницираће и слиједеће ефекте:

Трговински ефекти

Према калкулацијама земаља које су прошле, или се већ дужи период налазе у процесу придруживања са ЕУ, примјена Споразума иницира **раст увоза од 5-7%**, уз истовремени **раст извоза од 1,5 - 2,5%**⁹. Очигледно је да, у почетном периоду његове примјене можемо рачунати на даље продубљивање дефицита трговинског биланса.

Диференцирање домаће производње

Укидања и либерализације царина, резултираће **повећањем степена атрактивности домаћег тржишта** за иностране извознике. Домаћи произвођачи ће бити изложени притиску привредних субјеката из иностранства и постоји реална опасност да **јефтинији и конкурентнији увоз угрози домаћу производњу**, те иницира пропадање неконкурентних произвођача. Међутим, на дужи рок, примјена Споразума довешће до диференцирања домаће производње према конкурентским предностима и креирања услова за оптимално позиционирање домаће производње на међународним тржиштима.

Јавна потрошња

Реализација Споразума захтјева изградњу адекватне, попутне институционалне инфраструктуре. С тим у вези, настају трошкови изградње институционалног оквира, имплементације економских реформи и хармонизације законодавства, чиме се ствара притисак на раст јавне потрошње.

Такође, либерализација спољне трговине, иницирана примјеном Споразума, ускараћује буџет одређеног износа прихода, прије свега због укидања царина и других такси. Према процјенама ИРБРС-а, **губици јавних прихода би могли достићи износ од око 120 милиона КМ у првој години примјене Споразума.**

Табела 2: Царински уступци БиХ за примарне пољопривредне производе поријеклом из Заједнице

Анекс / Период	1. 7. 2008.	1. 1. 2009.	1. 1. 2010.	1. 1. 2011.	1. 1. 2012.	1. 1. 2013.
Анекс III (а)	0%					
Анекс III (б)	50%	0%				
Анекс III (ц)	75%	50%	25%	0%		
Анекс III (д)	90%	80%	60%	40%	20%	0%
Анекс III (е)	0% у оквиру дате царинске квоте*					

Извор: калкулације ИРБРС и Одјељење за макроекономске анализе при Управном одбору Управе за индиректно/неизравно опорезивање (Билтен бр.35)

*Увози изван квота остају на нивоу царине по принципу најповлашћеније нације.

7. Видјети фусноту број 2

8. Видјети фусноту број 2

9. Процјене Министарства за европске интеграције Републике Хрватске

III РЕАЛНИ СЕКТОР

1. Бруто домаћи производ (БДП) у 2007. години

БДП РС је у 2007. години **забиљежио раст од 6,5%** у односу на претходну годину док је **исти индикатор на нивоу БиХ повећан за 6,8%**. Иако је у 2007. години дошло до успорења раста економија РС и БиХ, остварене стопе раста БДП-а и даље превазилазе просјечни економски раст земаља региона који у споменутој години износи 5,8%¹⁰

Као основни **разлози успорења** раста економије РС могу се навести **успорење раста индустријске производње у 2007. години, смањена производња у пољопривредној дјелатности** услјед неповољних временских прилика и раста цијена сировина и **повећани инфлаторни притисци** у другој половини године, те њихови негативни ефекти на потрошњу и смањење расположивог дохотка.

У 2007. у односу на претходну годину дошло је и до **повећања БДП-а по становнику**. БДП по становнику у 2007. у односу на прошлу годину у РС већи је за 609 КМ (+13,5%), а на нивоу БиХ за 657 КМ (+13,2 %).

Главни носиоци привредног раста РС у 2007. години су биле услужне дјелатности (активности у вези с некретнинама и трговина) и већа наплата пореза. **Међу производним дјелатностима** и њиховом доприносу расту БДП-а у споменутој години **издвајају се грађевинарство и прерађивачка индустрија**.

Као дјелатности са највећим доприносом расту БДП-а БиХ у 2007. години издвајају се порези, прерађивачка индустрија и трговина.

У РС у 2007. години највећи раст бруто додате вриједности у односу на претходну годину забијежен је у дјелатности рибарства, грађевинарства и финансијског посредовања, док су на нивоу БиХ највећи раст остварили рибарство¹³, грађевинарство и прерађивачка индустрија.

2. Индустријска производња у периоду I-VI 2008. године¹⁴

Подаци за првих шест мјесеци 2008. године показују да је **дошло до значајног опоравка индустријске производње у РС** и да је њено успорење у прва два квартала прошле године било само привременог карактера.

Током првог полугодишта 2008. године а посматрано

10. Просјечни раст (аритметички просјек) земаља региона у 2007. години је 5,8%, а по појединим земљама он износи: Бугарска 6,2; Словенија 6,1; Македонија 5,1; Хрватска 5,6; Румунија 6,0

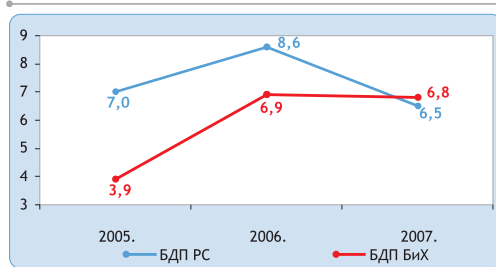
11. Табела са подацима за све секторе дата је у статистичком анексу Економског монитора

12. Видјети фусноту број 10

13. С обзиром да је у питању дјелатност са малим обимом производње то је њен утицај на раста БДП-а био занемарив

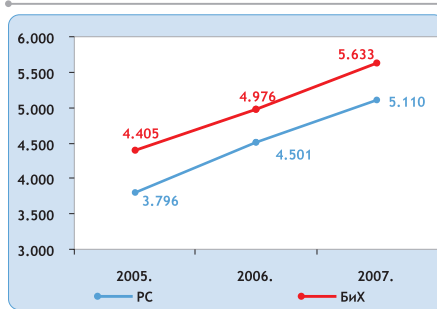
14. С обзиром да не постоји праћење индустријске производње на нивоу БиХ, анализирана је само индустријска производња на нивоу РС

Графикон 1: Стопе реалног раста БДП-а

Извор: РЗС РС и Агенција за статистику БиХ

Графикон 2: БДП по становнику, КМ

Извор: РЗС РС и Агенција за статистику БиХ

Табела 3: Дјелатности са највећим доприносом расту БДП-а у 2007. години, у процентним поенима¹¹

Дјелатности		РС	БиХ
D	Прерађивачка индустрија	1,2	2,4
F	Грађевинарство	1,3	1,2
K	Активности у вези с некретнинама	1,3	0,8
G	Трговина на мало и велико, оправка моторних возила и предмета за личну употребу	1,2	1,7
	Порези на производе, услуге и увоз минус субвенције	3,5	2,8

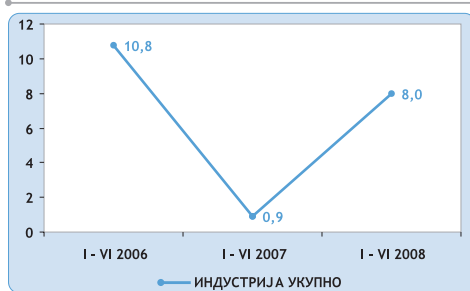
Извор: Калкулације ИРБРС

Табела 4: Дјелатности са највећим растом у 2007. години,¹² %

Дјелатности		РС	БиХ
B	Рибарство	53,4	53,5
D	Прерађивачка индустрија	17,3	24,8
F	Грађевинарство	31,5	29,6
J	Финансијско посредовање	29,3	22,2
	Порези на производе, услуге и увоз минус субвенције	21,0	14,5

РЗС РС и Агенција за статистику БиХ

Графикон 3: Стопе раста индустријске производње у РС

Извор: РЗС РС

у односу на исти период прошле године **дошло је до раста производње у сектору производње и снабдијевања електричном енергијом, гасом и водом (+21,8%)** и **убрзања раста у сектору вађења руда и камена (раст 22,8%)**, а чија је производња у великој мјери зависна од производње у електроенергетском сектору РС. Током истог периода дошло је до **успорења раста у сектору прерађивачке индустрије**, те је раст у овом периоду износио **1,8% (г/г)**.

Основни разлози убрзања раста укупне индустријске производње у овом периоду су већа производња у сектору електричне енергије и то услед непостојања већих и непланираних застоја у раду термоелектрана током првог полугодишта 2008. године, а што је било карактеристично за исти период прошле године.

Као посљедица веће производње у сектору електричне енергије и наставка експанзије грађевинске активности у првих шест мјесеци 2008. године повећана је и производња у сектору вађења руда и камена што је додатно утицало на убрзање раста индустријске производње РС.

С обзиром да у посматраном периоду раст индустријске производње од 8% није у кореспондирајућем односу пратило и повећање броја запослених (раст запослених у индустрији био је 0,6%), може се закључити да је дошло до повећања продуктивности у индустријском сектору Српске.

На бази опоравка индустријске производње у првих шест мјесеци текуће године може се очекивати и њен већи утицај на БДП у 2008. години.

3. Грађевинска активност РС у периоду I-VI 2008. године¹⁵

Експанзија грађевинске активности РС настављена је и у првих шест мјесеци 2008. године али са мањим интензитетом у односу на исти период прошле године. Тако је вриједност извршених грађевинских радова у прва два квартала 2008. године у односу на исти период претходне године забиљежила раст од 13% (што је успорење раста од 46,3 процентна поена), а број радника на грађевинским радовима у истом периоду је већи за 14,3% (успорење раста од 1 процентног поена у односу на прво полугодиште 2007. године).

Као **основни разлози** повећане грађевинске активности могу се навести **повећање цијена некретнина и повећане активности на пољу изградње, реконструкције и модернизације саобраћајне инфраструктуре.**

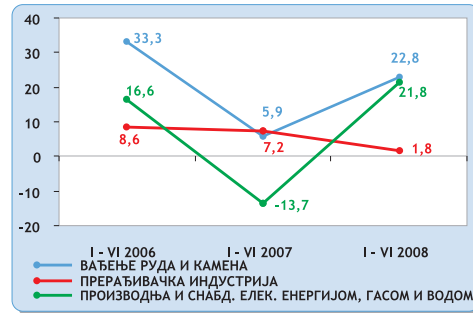
4. Тржиште рада

4.1 Незапосленост

У првој половини 2008. године просјечан број регистрованих незапослених особа у РС је износио 136.985¹⁶, што је **смањење од 5,1%** у односу на исти период прошле године¹⁷. Пад незапослених лица је евидентан и у Федерацији БиХ и у посматраном периоду износи 4,5%, а што се може видјети и на Графикону 6.

Смањењу броја незапослених лица у РС, у

Графикон 4: Стопе промјена индустријских сектора РС

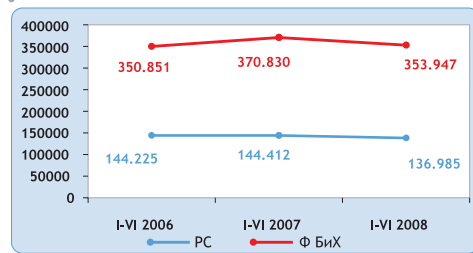
Извор: РЗ РС

Графикон 5: Стопе промјена у грађевинарству

Извор: РЗ РС

Графикон 6: Кретање броја незапослених у РС и ФБиХ

Извор: ЗЗЗРС и ФЗЗЗ ФБиХ

15. На исти начин не постоји праћење грађевинске активности на нивоу БиХ па је само анализирана грађевинска активност на нивоу РС

16. Калкулација ИРБРС на основу мјесечних података ЗЗЗРС.

17. Подаци о стопи незапослености у РС за 2008. годину још нису објављени, као ни Анкета о радној снази која се објављује једном годишње. Према пројекцији из Економске политике за 2008. годину, стопа незапослености у РС за 2008. је пројектована на 30,4%.

првој половини 2008. године, једним дијелом је допринијело реално запошљавање што потврђују подаци о брисаним ради запослења¹⁸ на евиденцијама Завода за запошљавање РС.

Када је ријеч о запослености у РС, и даље се наставља позитиван тренд раста овог индикатора. У марту 2008. године број запослених особа је био 258.993¹⁹, и у односу на исти период 2007., представља повећање од 0,6%.

Раст запослености у Републици Српској, за посматрани период, био је у складу са експанзијом²⁰ економије РС која је праћена отварањем нових радних мјеста.

4.2 Плате и пензије

У последњих неколико година, плате у Републици Српској су имале стални раст и у фебруару 2008. године по први пут су премашиле износ плате у Федерацији БиХ²¹. Просјечна нето плата за прву половину 2008. године износи 721 КМ, што представља пораст од 27,2% у односу на исти период 2007.

Ако се узме у обзир раст инфлације мјерене индексом потрошачких цијена, која је у првих шест мјесеци 2008. износила 7,2%²², реални раст просјечне нето плате у РС је износио 20% (Табела 6).

Расту плата у РС је посебно допринијело значајно повећање плата у појединим секторима привреде, што се може видјети и на графичком приказу (Графикон 8). Наставак овог тренда се очекује и у наредном периоду, с обзиром да је најављено додатно повећање плата у сектору образовања од јула 2008. године.

Како је у посматраном периоду дошло до значајног повећања плата у РС, за очекивати је да ће доћи и до повећања личне потрошње као компоненте БДП-а.

Раст пензија у РС је био у складу са растом плата. Просјечна пензија је у првој половини 2008. године расла за 30% (г/г) и достигла износ од 281 КМ²³. Значајан раст пензија је забиљежен у мају 2008. када су пензије расле за 9,9% (у односу на претходни мјесец).

Табела 5: Дјелатности са највећим растом запослености у РС

Дјелатности	III 2008/III 2007 (%)
Финансијско посредовање	23,9
Прерађивачка индустрија	16,7
Вађење руде и камена	15,1
Пољопривреда лов и шумарство	13,7

Извор: РЗС РС и калкулације ИРБРС

Графикон 7: Кретање просјечне нето плате у РС (у КМ)

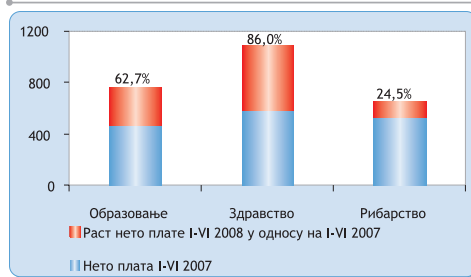
Извор: РЗС РС

Табела 6: Номинални и реални раст просјечне нето плате у РС

Опис	I-VI 2008/ I-VI 2007 (%)
Номинални раст	27,2
СРП	7,2
Реални раст	20,0

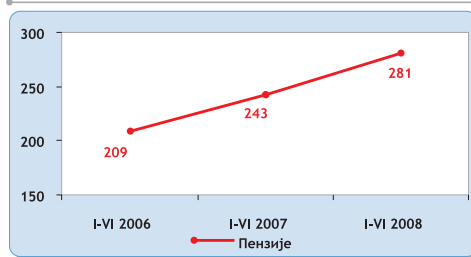
Извор: РЗС РС и калкулације ИРБРС

Графикон 8: Раст просјечне нето плате по секторима у РС

Извор: РЗС РС

Графикон 9: Просјечне пензије у РС (у КМ)

Извор: Фонд ПИО РС и калкулације ИРБРС

18. Просјечан број брисаних ради запослења у РС је износио 2.326 лица у првој половини 2008.године што је мање за 274 лица у односу на исти период прошле године. У анексу су представљени подаци о брисанима са евиденција у РС

19. Подаци о запослености у РС се објављују два пута годишње, у марту и септембру мјесецу.

20. Реални раст БДП-а у 2007. години је био 6,5%, а према подацима Развојног програма РС 2007-2010, пројектована стопа раста БДП-а у 2008. години износи 7,8%.

21. У фебруару 2008. године просјечна нето плата у РС је износила 724 КМ, а у ФБиХ 713 КМ.

22. Према подацима РЗС РС, индекс потрошачких цијена за период I-VI 2008. у односу на I-VI 2007. износи 107,2.

23. Овај податак представља аритметички просјек мјесечних пензија за првих шест мјесеци 2008., а на основу података Фонда ПИО РС.

IV ЦИЈЕНЕ И ФИНАНСИЈСКИ СЕКТОР

1. Цијене

Прво полугодиште 2008. године обиљежио је тренд константног раста цијена нафте²⁴ и прехранбених производа, што је неповољно утицало на ниво инфлације у РС и БиХ, а и шире (види Табелу 7). Увозна зависност домаће економије учинила ју је хиперсензибилном на глобалне флукуације, што **инфлацији даје карактер увезене**.

Просјечна стопа инфлације, мјерена индексом потрошачкоих цијена - CPI (г/г), у периоду јануар-јун 2008. године, у РС износи 7,2%²⁶, на нивоу БиХ, 7,4%²⁷. Након фебруара, из мјесеца у мјесец, домаћа инфлација биљежи константни тренд раста (види Графикон 10).

Осим увозног, инфлација у РС и БиХима и трошковни карактер. Раст цијена није инициран повећањем агрегатне тражње, него растом цијена производних учинака. Највећи допринос укупном расту цијена потиче од раста цијена прехранбених производа (12,2%) и превоза (13,2%) (види Графикон 11).

У наредном периоду можемо рачунати на осјетно **смањење инфлаторног притиска**. Наиме, почетак другог полугодишта обиљежио је тренд пада цијена нафте на свјетским берзама и реално је очекивати да оне достигну ниво са почетка године - 100\$, по барелу. Рекордни приноси овогодишње жетве требали би утицати на стабилизацију цијене хране. Даље, позитивни ефекти ступања на снагу Привременог споразума о стабилизацији и придруживању утицаће на смањење увозних цијена, што ће, у крајњој инстанци, позитиво утицати на смањење инфлације у РС и БиХ.

2. Финансијска тржишта

2.1 Банкарски сектор

У првој половини 2008. године²⁸, **активне каматне стопе у Републици Српској су падале и поред сталног раста референтне камате на ЕУ тржишту**, што је и графички представљено на Графикону 12.

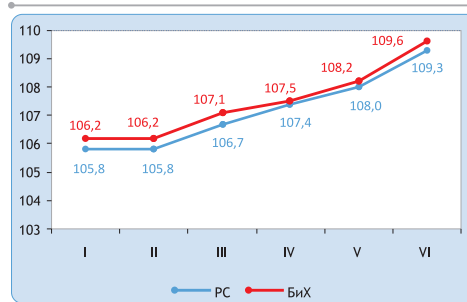
Уочава се израженији пад каматних стопа на

Табела 7: Инфлација у окружењу

	Инфлација ²⁵
Еуро зона	4,00%
Словенија	7,00%
Хрватска	7,60%
Република Српска	9,30%
БиХ	9,60%
Црна Гора	9,90%
Македонија	10,10%
Србија	14,90%

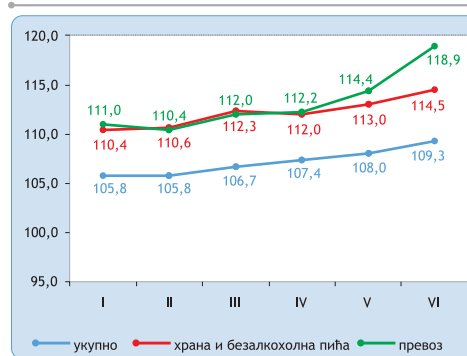
Извор: Државна статистичка тијела

Графикон 10: Мјесечна инфлација у РС и БиХ, у првом полугодишту 2008. године, мјерена индексом потрошачких цијена (исти мјесец претходне године = 100)

Извор: РЗС РС; Агенција за статистику БиХ

Графикон 11: Однос кретања укупних цијена и цијена прехранбених производа и превоза, мјерен CPI индексом, у периоду I-VI 2008. године, Република Српска

Извор: РЗС РС

Графикон 12: Активне каматне стопе у РС (%)

Извор: Агенција за банкарство РС

24. У првих шест мјесеци, цијена нафте биљежи раст од 43%.

25. Крајња стопа инфлације- стопа инфлације у јуну мјесецу, мјерена CPI (г/г)- база исти мјесец претходне године.

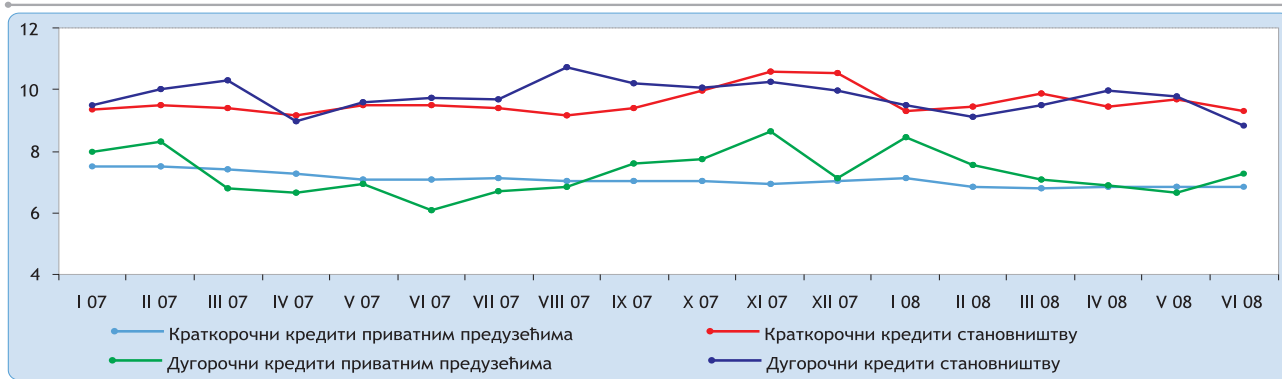
26. Извор: РЗС РС; база- исти период претходне године.

27. Извор: Агенција за статистику БиХ; база- исти период претходне године.

28. Агенција за банкарство РС је почела са објављивањем каматних стопа од трећег квартала 2007.године, те је анализа заснована на последњим расположивим подацима.

краткорочне кредите што је резултат недостатка дугорочних извора финансирања у РС. Због раста EURIBOR-а²⁹, банке у РС најављују раст активних камата посебно на оне врсте кредита које се везују за EURIBOR.

Графикон 13: Активне каматне стопе у БиХ (%)

Извор: ЦББиХ

На нивоу БиХ, каматне стопе на кредите су имале мање осцилације у првој половини 2008. године у односу на 2007. и углавном су **биљежиле благи пад** на скоро све врсте кредита, а што се може видјети и на графикону са мјесечним приказом активних камата у БиХ. У јуну 2008., раст су имале једино камате на дугорочне кредите приватним предузећима што се може објаснити поскупљењем капитала на међународном тржишту на коме се банке задужују.

Пад каматних стопа на кредите у РС је био праћен растом кредитних пласмана. Укупни кредити у РС су у првој половини 2008. године достигли износ од 3,2 милијарде КМ што је повећање од 37,8% (г/г).

На раст кредита у РС је поред сталног окрупњавања банака и повећања личне и инвестиционе потрошње, **утицао и стални раст цијена намирница и енергената** који су изазвали својеврстан притисак на потрошачке буџете.

У априлу 2008. године са пласманом средстава је почела и **Инвестиционо-развојна банка Републике Српске**, која је до краја јула 2008. одобрила 85,4 милиона КМ, што представља 36,5% од износа планираних средстава за ову годину. У табели 8 је приказан износ одобрених средстава ИРБРС по појединим финансијским посредницима.

Значај ИРБРС се огледа у финансирању оних сектора који до сада нису били довољно интересантни за друге финансијске посреднике, а ријеч је о подстицању привредних активности приватног сектора РС како би се створила развијенија и конкурентнија привреда.

2.2 Берзе

Почетак године и наставак негативног тренда који је започео средином прошле године утицали су на осјетно смањење активности инвеститора, не само на домаћем, већ и на осталим финансијским тржиштима у региону.

Берзански индекс Републике Српске - БИРС је у

29. EURIBOR је 30.06.2008. износио 5,390%, што представља повећање од 0,862 процентна поена (г/г).

Графикон 14: Укупни кредити у РС (у 000 КМ)

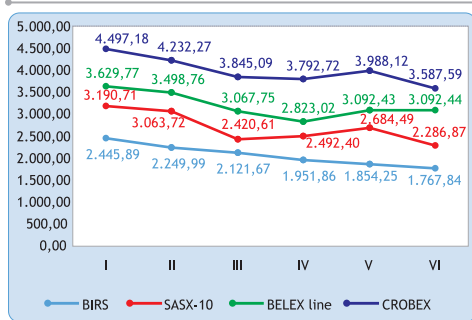
Извор: Агенција за банкарство РС

Табела 8: Преглед пласмана ИРБРС по финансијским посредницима

Финансијски посредник	Износ у КМ
UniCredit Bank а.д. Бањалука	11.715.165,00
Нова банка а.д. Бањалука	27.906.670,00
Нуро Alpe-Adria-Bank а.д. Бањалука	26.552.858,50
NLB Razvoјna banka а.д. Бањалука	10.329.922,05
Balkan Investment Bank а.д. Бањалука	7.702.000,00
Бобар банка а.д. Бијељина	952.524,80
Volksbank а.д. Бањалука	0,00
Комерцијална банка а.д. Бањалука	0,00
МКД Синергија Бањалука	95.000,00
МКД Микрофин Бањалука	152.000,00
МКД Здраво Бањалука	0,00
Укупно	85.406.140,35

Извор: ИРБРС

Графикон 15: Вриједност берзанских индекса у региону, у првом полугодишту 2008. године

Извор: Регионалне Берзе

2008. годину ушао са вриједности од 2.564,33 поена, да би током првог полугодишта забиљежио пад од 31,1%³⁰. На крају јуна, његова вриједност је износила 1.767,84 поена.

У првих шест мјесеци 2008. године, укупан промет по свим сегментима тржишта Бањалучке берзе износио је 155.921.596 КМ. У односу на исти период прошле године, вриједност промета је смањена за 63,9%.

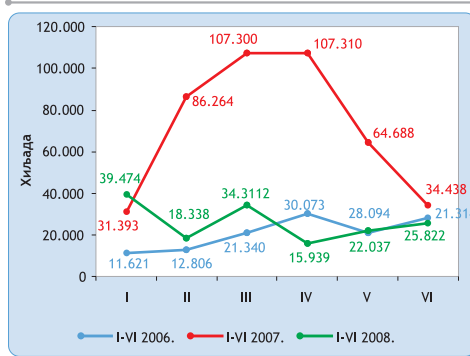
Промет на Бањалучкој берзи биљежи релативно неуравнотежену мјесечну динамику (види Графикон 16), што је посљедица чињенице да у структури укупног промета доминира промет по основу блок послова и преузимања³¹. Наиме, ради се о периодичним и ad hoc трансакцијама, реализованим у контексту корекције власничке структуре постојећих акционарских друштава

Прво полугодиште 2008. године, на домаћем финансијском тржишту, обиљежило је интензивирање емитовања и трговања обвезницама. Промет обвезница биљежи раст од готово 4800%. За разлику од прошле године, када се трговало само обвезницама емитента *Balkan Investment Bank а.д. Бања Лука*, домаћа понуда је обogaћена обвезницама четири нова емитента: *Република Српска - стара девизна штедња*, *НЛБ Развојна банка а.д. Бања Лука*, *Општина Лакташи* и *Град Бања Лука*.

Прво полугодиште 2008. године, између осталог, обиљежиле су и припреме за реализацију прве иницијалне јавне понуде акција (ИПО) приватног предузећа. Наиме, предузеће "Fratello Trade" из Бања Луке определијело се да на овај начин обезбиједи капитал за финансирање сопственог раста и развоја. Успјешна реализација ИПО означила би почетак нове фазе у развоју домаћег тржишта капитала и афирмацију његове традиционалне улоге³² - мобилизација и прикупљање слободног капитала."

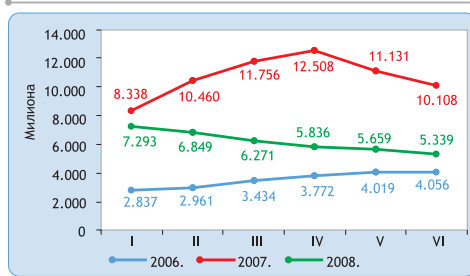
На крају јуна 2008. године, вриједност тржишне капитализације на Бањалучкој берзи износила је око 5,3 милијарде КМ, што у односу на крај прошле године представља апсолутно смањење у износу од 2,4 милијарде КМ (види Графикон 17).

Графикон 16: Вриједност укупног промета на Бањалучкој берзи у првом полугодишту 2006, 2007. и 2008. године, у КМ

Извор: Бањалучка берза

Графикон 17: Вриједност тржишне капитализације на Бањалучкој берзи, у првом полугодишту 2006, 2007. и 2008. године, у КМ

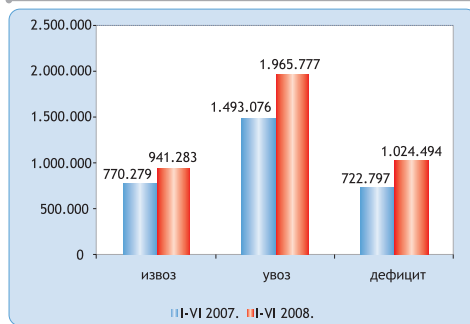
Извор: Бањалучка берза

СПОЉНА ТРГОВИНА

У првом полугодишту, параметри спољнотрговинске активности РС и БиХ биљеже значајни раст у односу на њихова остварења у истом периоду 2007. године (види Графикон 18 и Графикон 19). Укупна спољнотрговинска размјена РС повећана је за 41,7%³³, док је, на нивоу БиХ, овај раст осјетно мањи и износи 21,7%³⁴.

Највећи допринос релативном повећању вриједности спољнотрговинске размјене РС и БиХ потиче од раста цијена, а не повећавања конкурентности и

Графикон 18: Компаративни однос спољнотрговинске активности РС у првом полугодишту 2007. и 2008. године, у 000 КМ

Извор: РЗС РС

30. Извор: Бањалучка берза

31. У периоду I-VI 2008. године, на блок аранжмане и преузимања отпада 47,03% укупног промета на Берзи.

32. У претходном периоду, тржиште је углавном кориштено као инструмент за реализацију својинске трансформације.

33. Извор: РЗС РС

34. Извор: Агенција за статистику БиХ

прихватаљивости домаћих производа на међународним тржиштима. Низак степен конкурентности је посљедица неефикасности домаће производње и немогућности истовременог постизања квалитативне и цијеновне конкурентности на извозним тржиштима, што резултира **крајње неповољном структуром домаћег извоза (сировине и производи ниског степена финализације).**

У ишчекивању почетка производње у Рафинерији нафте у Броду, у структури оствареног увоза, и даље **доминира увоз нафте и нафтних деривата³⁵ (13%), хране и живих животиња (14,5%), машина и транспортних средстава (18%).**

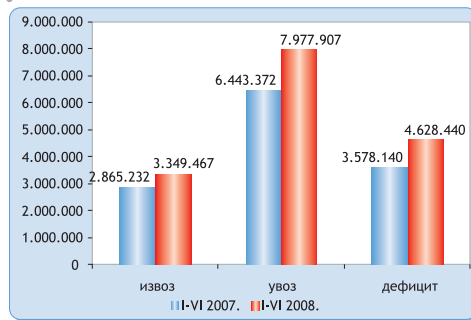
Спољнотрговинска активност РС је високо концентрисана. **Око 50% укупне размјене реализује са само три партнера - Србијом, Италијом и Хрватском,** што има за посљедицу велику осјетљивост домаће спољнотрговинске, али и укупне друштвено - економске активности од кретања и стабилности ових земаља.

Највећи дио **БХ извоза реализовано је у земље ЕУ - 44,7%,** док земље потписнице Споразума о централноевропској зони слободне трговине - **СЕФТА, у структури оствареног извоза учествују са 29,9%.** Истовремено, **36,7% увоза у БиХ потиче из ЕУ, док 22,2% из земаља СЕФТА.** Како се и очекивало, примјена Споразума СЕФТА није довела до експанзије увоза у БиХ из земаља потписница³⁶, с обзиром да је домаће тржиште већ дужи временски период у потпуности либерализовано. Међутим, изостао је и позитивни ефекат примјене правила дијагоналне кумулације поријекла робе по којем се компоненте са поријеклом партнера (пословни партнер - фирма из региона, чланица СЕФТА-е) третира као домаће поријекло³⁷ на повећање домаћег извоза.

У првих шест мјесеци текуће године, извоз из РС остварује релативно уравнотежену динамику (види Графикон 20). Од фебруара мјесеца, такав тренд је евидентан и на страни увоза (види Графикон 20), премда су била очекивања да ће у мају и јуну доћи до осјетног заостајања његовог раста због очекиваних ефеката примјене Привременог споразума о стабилизацији и придруживању. Наиме, либерализација и укидање царина, до којих ће доћи након ступања на снагу Привременог споразума, учиниће увоз јефтинијим и конкурентнијим на домаћем тржишту, у односу на период прије почетка његове примјене. **Увозници ограничавају и смањују увоз у периоду непосредно прије почетка примјене Споразума, да би исти, након ступања на снагу Споразума, реализовали под знатно повољнијим условима.**

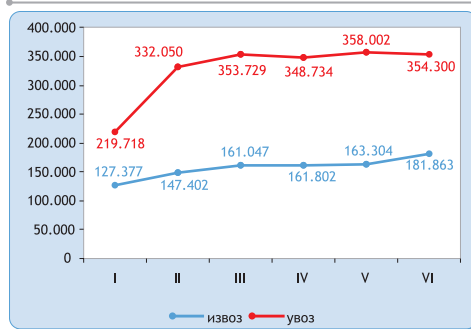
У наредном периоду можемо рачунати на даљњу експанзију увоза, што ће, осим неразвијености и одсуства разноврсности домаће производње, у великој мјери бити посљедица примјене Привременог споразума о стабилизацији и придруживању (смањење увозних цијена и повећавање атрактивности домаћег тржишта за стране извознике).

Графикон 19: Компаративни однос спољнотрговинске активности БиХ, у првом полугодшту 2007. и 2008. године, у 000 КМ

Извор: Агенција за статистику БиХ

Графикон 20: Мјесечна динамика увоза и извозау РС, у првом полугодшту 2008. године, 000 КМ

Извор: РЗС РС

35. Посљедица раста цијена нафте на свјетским берзама, а не домаће потрошње.

36. У Q1 2008. године, у структури БХ увоза, земље потписнице Споразума су учествовале са 27,3%, да би на крају првог полугодишта тај проценат пао на 22,3%.

37. У Q1, 34,6% извоза из БиХ је реализовано у земље чланице СЕФТА-е. На крају првог полугодишта, тај проценат је смањен на 27,8%.

СТАТИСТИЧКИ АНЕКС

Садржај привременог споразума о трговини и трговинским питањима између ЕУ и БиХ

ГЛАВА I	Општи принципи
ГЛАВА II	Слободно кретање робе
Поглавље I	Индустријски производи
Поглавље II	Пољопривреда и рибарство
Поглавље III	Заједничке одредбе
ГЛАВА III	Остале трговинске одредбе и одредбе везане за превоз
ГЛАВА IV	Институционалне, опште и завршне одредбе
ЛИСТА АНЕКСА И ПРОТОКОЛА	
Анекс I	Царински уступци БиХ за индустријске производе Заједнице
Анекс II	Дефиниција производа од "младе говедине"
Анекс III	Царински уступци БиХ за примарне пољопривредне производе поријеклом из Заједнице
Анекс IV	Царине које се примјењују на робу поријеклом из БиХ при увозу у Заједницу
Анекс V	Царине које се примјењују на робу поријеклом из Заједнице при увозу у БиХ
Анекс VI	Право интелектуалне, индустријске и трговинске својине
Протокол I	о трговини прерађеним пољопривредним производима између Заједнице и БиХ
Протокол II	о дефиницији појма "производи са поријеклом" и начинима административне сарадње за примјену одредаба овог споразума између Заједнице и БиХ
Протокол III	о државној помоћи у индустрији челика
Протокол IV	о узајамној административној помоћи у царинским питањима
Протокол V	Рјешавање спорова
Протокол VI	о реципрочним преференцијалним уступцима за одређена вина, реципрочном признавању, заштити и контроли назива вина, алкохолних пића и ароматизираних вина

Извор: Привремени споразум о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне, и Босне и Херцеговине, са друге стране.

Бруто додата вриједност и БДП РС, текуће цијене

Дјелатности	Бруто додата вриједност (000 КМ)			Структура, %			Индекс 2007/2006
	2005.	2006.	2007.	2005.	2006.	2007.	
A Пољопривреда, лов и шумарство	795.286	883.606	936.330	17,0	16,4	15,5	106,0
B Рибарство	2.132	2.389	3.664	0,0	0,0	0,1	153,4
C Вађење руде и камена	103.841	114.958	129.478	2,2	2,1	2,1	112,6
D Прерађивачка индустрија	365.347	453.160	531.415	7,8	8,4	8,8	117,3
E Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом и водом	324.907	334.992	335.306	7,0	6,2	5,6	100,1
F Грађевинарство	221.225	262.040	344.562	4,7	4,8	5,7	131,5
G Трговина на мало и велико, оправка моторних возила и предмета за личну употребу	747.281	963.670	1.043.063	16,0	17,8	17,3	108,2
H Хотели и ресторани	195.743	272.453	269.683	4,2	5,0	4,5	99,0
I Саобраћај, складиштење и везе	431.025	451.205	528.311	9,2	8,4	8,8	117,1
J Финансијско посредовање	160.534	155.680	201.297	3,4	2,9	3,3	129,3
K Активности у вези с некретнинама, изнајмљивање и пословне активности	483.140	507.227	589.441	10,4	9,4	9,8	116,2
од тога импутирана рента	381.675	375.236	371.653	8,2	6,9	6,2	99,0
L Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање	443.879	506.343	575.357	9,5	9,4	9,5	113,6
M Образовање	170.773	202.647	232.417	3,7	3,8	3,9	114,7
N Здравствени и социјални рад	174.730	204.975	234.573	3,7	3,8	3,9	114,4
O Остале комуналне, друштвене и личне услужне активности	138.306	185.630	216.653	3,0	3,4	3,6	116,7
FISIM	-91.184	-97.594	-139.887	-2,0	-1,8	-2,3	143,3
Укупно по подручјима	4.666.965	5.403.381	6.031.663	100,0	100,0	100,0	111,6
Порези на производе, услуге и увоз минус субвенције	949.896	1.095.411	1.325.280				121,0
Бруто домаћи производ у тржишним цијенама	5.616.861	6.498.792	7.356.943				113,2
Становништво-процјена средином године	1.479.634	1.443.709	1.439.673				99,7
Бруто домаћи производ по становнику, КМ	3.796	4.501	5.110				113,5

Извор: РЗС РС

Бруто додата вриједност и БДП БиХ, текуће цијене

Дјелатности		Бруто додата вриједност (000 КМ)			Структура, %			Индекс
		2005.	2006.	2007.	2005.	2006.	2007.	2007/2006
A	Пољопривреда, лов и шумарство	1.468.877	1.614.080	1.709.966	10,5	10,5	9,8	105,9
B	Рибарство	2.851	4.129	6.340	0,0	0,0	0,0	153,5
C	Вађење руде и камена	332.300	357.641	438.565	2,4	2,3	2,5	122,6
D	Прерађивачка индустрија	1.567.686	1.848.109	2.306.860	11,3	12,0	13,3	124,8
E	Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом и водом	867.650	847.182	779.887	6,2	5,5	4,5	92,1
F	Грађевинарство	723.632	802.501	1.040.126	5,2	5,2	6,0	129,6
G	Трговина на мало и велико, оправка моторних возила и предмета за личну употребу	2.135.142	2.515.206	2.845.873	15,3	16,3	16,3	113,1
H	Хотели и ресторани	486.485	587.288	628.078	3,5	3,8	3,6	106,9
I	Саобраћај, складиштење и везе	1.317.674	1.399.272	1.545.940	9,5	9,1	8,9	110,5
J	Финансијско посредовање	608.363	652.592	797.648	4,4	4,2	4,6	122,2
K	Активности у вези с некретнинама, изнајмљивање и пословне активности	1.679.394	1.718.175	1.873.889	12,1	11,1	10,8	109,1
	од тога импутирана рента	1.121.746	1.113.714	1.111.100	8,1	7,2	6,4	99,8
L	Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање	1.434.061	1.600.570	1.807.647	10,3	10,4	10,4	112,9
M	Образовање	679.982	780.112	901.191	4,9	5,1	5,2	115,5
N	Здравствени и социјални рад	663.179	722.996	819.591	4,8	4,7	4,7	113,4
O	Остале комуналне, друштвене и личне услужне активности	377.361	454.212	527.567	2,7	2,9	3,0	116,1
	FISIM	-418.795	-478.279	-619.787	-3,0	-3,1	-3,6	129,6
	Укупно по подручјима	13.925.842	15.425.786	17.409.381	100,0	100,0	100,0	112,9
	Порези на производе, услуге и увоз минус субвенције	3.002.017	3.695.344	4.231.184				114,5
	Бруто домаћи производ у тржишним цијенама	16.927.859	19.121.130	21.640.565				113,2
	Становништво-процјена средином године	3.843	3.843	3.842				100,0
	Бруто домаћи производ по становнику, КМ	4.405	4.976	5.633				113,2

Извор: Агенција за статистику БиХ

Секторски доприноси расту БДП-а РС и БиХ, у процентним поенима

Дјелатности		РС		БиХ	
		2006.	2007.	2006.	2007.
A	Пољопривреда, лов и шумарство	1,6	0,8	0,9	0,5
B	Рибарство	0,0	0,0	0,0	0,0
C	Вађење руде и камена	0,2	0,2	0,1	0,4
D	Прерађивачка индустрија	1,6	1,2	1,7	2,4
E	Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом и водом	0,2	0,0	-0,1	-0,4
F	Грађевинарство	0,7	1,3	0,5	1,2
G	Трговина на мало и велико, оправка моторних возила и предмета за личну употребу	3,9	1,2	2,2	1,7
H	Хотели и ресторани	1,4	-0,0	0,6	0,2
I	Саобраћај, складиштење и везе	0,4	1,2	0,5	0,8
J	Финансијско посредовање	-0,1	0,7	0,3	0,8
K	Активности у вези с некретнинама, изнајмљивање и пословне активности	0,4	1,3	0,2	0,8
	од тога импутирана рента	-0,1	-0,1	-0,0	-0,0
L	Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање	1,1	1,1	1,0	1,1
M	Образовање	0,6	0,5	0,6	0,6
N	Здравствени и социјални рад	0,5	0,5	0,4	0,5
O	Остале комуналне, друштвене и личне услужне активности	0,8	0,5	0,5	0,4
	FISIM	-0,1	-0,7	-0,4	-0,7
	Укупно по подручјима	13,1	9,7	8,9	10,4
	Порези на производе, услуге и увоз минус субвенције	2,6	3,5	4,1	2,8
	БДП у тржишним цијенама	15,7	13,2	13,0	13,2

Извор: Калкулације ИРБРС

Индекси индустријске производње РС

Индексни период	I-XII 2007.	I-III 2008.	I-VI 2008.	I 2008.	II 2008.	III 2008.	IV 2008.	V 2008.	VI 2008.
Базни период	Исти период претходне године								
Индустрија укупно	101,4	105,8	108,0	104,8	106,3	106,0	114,2	106,2	110,6
С) Вађење руда и камена	102,7	124,6	122,8	90,6	151,2	125,0	135,6	113,8	118,6
Д) Прерађивачка индустрија	104,1	101,6	101,8	100,6	98,6	105,0	105,8	96,7	103,8
Е) Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом и водом	94,6	111,7	121,8	114,1	117,0	104,4	136,9	141,6	131,9

Извор: РЗС РС

Грађевинска активност РС, индекси

Индексни период	I-XII 2007.	I-III 2008.	I-VI 2008.	I 2008.	II 2008.	III 2008.	IV 2008.	V 2008.	VI 2008.
Базни период	Исти период претходне године								
Вриједност извршених радова, у 000 КМ	129,6	124,9	113,0	156,2	208,8	129,3	114,9	116,8	92,7
Број радника на грађевинским радовима	107,9	118,6	114,3	121,2	121,7	114,1	118,3	112,1	102,8
Извршени ефективни часови на грађевинским радовима	104,9	117,8	112,4	120,3	125,3	110,2	117,1	108,8	100,8

Извор: РЗС РС

Преглед кретања инфлације у РС, мјерена индексом потрошачких цијена- CPI, у периоду јануар- јун 2008. године

Назив	Индексни период	I-XII 2007.	I-III 2008.	I-VI 2008.	I 2008.	II 2008.	III 2008.	IV 2008.	V 2008.	VI 2008.
	Базни период	Исти период претходне године								
УКУПНО		101,1	106,1	107,2	105,8	105,8	106,7	107,4	108,0	109,3
Храна и безалкохолна пића		102,1	111,1	112,2	110,4	110,6	112,3	112,0	113,0	114,5
Алкохолна пића и дуван		99,9	100,4	100,6	100,2	100,4	100,5	100,7	100,6	101,0
Одјећа и обућа		96,5	97,9	98,2	97,8	98,0	98,0	98,3	98,3	98,6
Становање, вода, електрична енергија, плин и други енергенти		102,6	104,0	106,6	103,9	103,8	104,2	109,4	109,5	110,0
Намјештај, кућански уређаји и редовно одржавање куће		100,5	101,5	101,5	101,4	101,5	101,5	101,6	101,3	101,5
Здравство		101,7	102,1	102,0	101,9	102,1	102,4	102,0	101,8	101,8
Превоз		99,9	111,2	113,2	111,0	110,4	112,0	112,2	114,4	118,9
Комуникације		102,2	105,4	105,1	105,5	105,4	105,5	105,4	105,4	103,7
Рекреација и култура		99,6	100,3	101,4	99,9	99,8	101,1	101,6	101,4	104,8
Образовање		105,1	104,4	104,2	104,5	104,5	104,1	104,1	104,1	104,1
Ресторани и хотели		100,9	102,1	103,0	101,7	102,1	102,5	103,4	103,8	104,3
Остала добра и услуге		100,7	101,7	102,1	101,6	101,6	102,0	102,4	102,6	102,7

Извор: РЗС РС

Стање незапослености у РС

Категорија	I-XII 2007	I-III 2008	I-VI 2008	I 2008	II 2008	III 2008	IV 2008	V 2008	VI 2008
Број незапослених	139.825	137.580	136.986	136.108	138.134	138.497	137.580	136.071	135.524
Новопријављени на евиденцију	4.920	6.102	5.195	5.431	7.036	5.840	4.588	3.837	4.437
Укупно брисани са евиденције	5.364	4.972	5.242	4.134	4.932	5.849	5.814	5.469	5.252
Брисани са евиденције ради запослења	2.393	2.232	2.326	1.729	2.296	2.672	2.619	2.398	2.240

Извор: ЗЗЗРС

Просјечне нето плате, по секторима, у РС, у КМ

Сектори	I-XII 2007	I-III 2008	I-VI 2008	I 2008	II 2008	III 2008	IV 2008	V 2008	VI 2008
Укупно	585	683	721	584	724	731	751	758	768
A Пољопривреда, лов и шумарство	516	554	578	528	555	575	577	599	626
B Рибарство	531	601	654	536	591	656	709	690	708
C Вађење руде и камена	689	711	785	699	690	750	809	872	914
D Прерађивачка индустрија	434	453	471	444	453	461	480	489	499
E Производња и снабдијевање ел. енергијом, гасом и водом	701	738	784	715	745	755	784	841	859
F Грађевинарство	484	475	498	480	471	476	510	517	531
G Трговина, оправка моторних возила, мотоцикала и предмета за личну употребу и домаћинство	429	461	482	447	468	468	499	510	501
H Хотели и ресторани	384	446	448	463	456	430	441	442	463
I Саобраћај, складиштење и везе	676	716	739	617	740	764	750	758	771
J Финансијско посредовање	1200	1177	1198	1176	1176	1180	1217	1217	1220
K Активности у вези с некретнинама, изнајмљивање и пословне активности	618	595	609	549	618	610	607	623	631
L Државна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање	888	931	1494	771	1008	994	1022	1031	1036
M Образовање	491	714	1141	526	747	848	829	827	795
N Здравство и социјални рад	614	1015	1637	666	1221	1123	1169	1199	1138
O Остале комуналне, друштвене и личне услужне активности	514	527	818	486	533	553	569	580	586

Извор: РЗС РС

Просјечне нето плате, по секторима, у БиХ, у КМ

Сектори	I-III 2008	I-VI 2008	I 2008	II 2008	III 2008	IV 2008	V 2008	VI 2008
Укупно	693	720	677	716	726	739	753	748
A Пољопривреда, лов и шумарство	620	636	616	612	627	639	654	661
B Рибарство	532	586	488	551	603	646	621	624
C Вађење руде и камена	682	707	677	681	692	714	734	746
D Прерађивачка индустрија	502	512	501	497	504	516	526	526
E Производња и снабдијевање ел. енергијом, гасом и водом	1002	1022	1006	979	995	1019	1073	1033
F Грађевинарство	464	479	460	459	471	487	494	499
G Трговина, оправка моторних возила, мотоцикала и предмета за личну употребу и домаћинство	481	492	477	480	488	497	505	505
H Хотели и ресторани	474	482	476	479	470	480	492	496
I Саобраћај, складиштење и везе	822	849	805	834	854	869	885	873
J Финансијско посредовање	1222	1232	1222	1208	1222	1231	1240	1248
K Активности у вези с некретнинама, изнајмљивање и пословне активности	673	685	665	686	687	683	700	705
L Државна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање	934	986	897	1001	1004	1017	1051	1042
M Образовање	733	771	697	772	803	810	815	801
N Здравство и социјални рад	856	915	808	965	946	970	985	966
O Остале комуналне, друштвене и личне услужне активности	661	672	653	656	677	674	691	682

Извор: Агенција за статистику БиХ

Просјечне пензије у РС, у КМ

Период	I-XII 2007	I-III 2008	I-VI 2008	I 2008	II 2008	III 2008	IV 2008	V 2008	VI 2008
Износ	230	244	268	227	226	280	273	300	301

Извор: Фонд ПИО РС и калкулације ИРБРС

Активне каматне стопе у БиХ, у %

Категорија	XII 2007	I 2008	II 2008	III 2008	IV 2008	V 2008	VI 2008
Каматне стопе на краткорочне кредите приватним предузећима	7,03	7,10	6,85	6,79	6,82	6,84	6,83
Каматне стопе на краткорочне кредите становништву	10,54	9,30	9,47	9,87	9,47	9,69	9,33
Каматне стопе на дугорочне кредите приватним предузећима	7,13	8,43	7,57	7,08	6,90	6,65	7,25
Каматне стопе на дугорочне кредите становништву	9,95	9,51	9,11	9,49	9,95	9,78	8,82

Извор: Фонд ПИО РС и калкулације ИРБРС

Спољнотрговинска размјена РС и БиХ, у 000 КМ

Период	I-XII 2007.	I-III 2008.	I-VI 2008.	I 2008.	II 2008.	III 2008.	IV 2008.	V 2008.	VI 2008.
Република Српска									
Извоз	1.671.601	434.316	941.283	127.377	147.402	161.047	161.802	163.304	181.863
Увоз	3.347.925	904.760	1.965.777	219.718	332.050	353.729	348.734	358.002	354.300
Обим робне размјене	5.019.526	1.339.076	2.907.060	347.095	479.452	514.776	510.536	521.306	536.163
Салдо робне размјене	-1.676.324	-470.444	-1.024.494	-92.341	-184.648	-192.682	-186.932	-194.698	-172.437
Покривеност увоза извозом у %	49,9	48,0	47,9	58,0	44,4	45,5	46,4	45,6	51,3
Босна и Херцеговина									
Извоз	5.936.895	1.566.943	3.349.467	485.952	545.562	535.459	567.916	600.588	614.074
Увоз	13.898.709	3.672.651	7.977.907	1.000.886	1.303.691	1.367.713	1.452.187	1.427.541	1.425.798
Обим робне размјене	19.835.604	5.239.594	11.327.374	1.486.838	1.849.253	1.903.172	2.020.103	2.028.129	2.039.872
Салдо робне размјене	-7.961.814	-2.105.708	-4.628.440	-514.934	-758.129	-832.254	-884.271	-826.953	-811.724
Покривеност увоза извозом у %	42,7	42,7	42,0	48,6	41,8	39,1	39,1	42,1	43,1

Извор: РЗС РС; Агенција за статистику БиХ

Припремио: Сектор за макроекономску анализу ИРБРС

Објављено: септембар 2008. године

Подаци кориштени у овој публикацији у највећем дијелу су преузети из екстерних извора. Инвестиционо-развојна банка Републике Српске не сноси никакву одговорност за евентуалну нетачност ових података, као ни за штету насталу кориштењем истих.

Copyright (c) Инвестиционо-развојна банка Републике Српске 2008. Сва права задржана.